

[Aksel Larsen.]

at man står temmelig solidt på virkelighedens grund.

Jeg kørte en gang med en lille privatbane, i motorvognen, jeg stod på det, man vil kalde forperronen, hos føreren; vi var ialt en halv snes mennesker. Ved en ubevogtet jernbaneoverskæring kom der kørende en privatbil; bilisten så sig ikke for, kom lige ud foran motorvognen og fik bilen og sig selv smadret. Det var en meget alvorlig ulykke. Føreren af motorvognen var mildest talt ulykkelig, og han henvendte sig til os andre og sagde, om vi ikke havde hørt, at han fløjtede før overskæringen, som han skulle. Nu kunne det formodentlig være ret ligegyldigt, for det fløjt kan ikke høres ret langt væk; men det var, ligesom ansigterne stivnede; der var ingen, der havde hørt noget. Han ville så forfærdelig gerne have, at nogen meldte sig; der ville blive retssag, og han fik brug for vidner; kunne han ikke bevise, at han havde fløjtet, blev han dømt. Jeg meldte mig og sagde: jeg har hørt, at De har fløjtet. Men de andre otte, der stod der, ville ikke melde sig. Sådant er det jo, og den væsentlige grund dertil er, at folk har ikke råd med den elendige vidnegodtgørelse, der ydes. Hvis man vil have en ordentlig retspleje, må man indstille sig på, at man yder en vidnegodtgørelse, så folk har råd til at være vidner, og det kan man ikke forlange, at folk skal være hverken for 2 eller 4 kroner.

Lignende synspunkter gør sig gældende, når det drejer sig om nævninger, og dér vil jeg igen sige, at den højtærede justitsminister kan bare skaffe en statistik over, hvem der har været nævninger her i landet i de senere år, en statistik over deres bestilling, deres erhverv, og han kan skaffe sig en statistik over, hvem der står på nævningegrundlisterne, så vil han se, at medens funktionærer, folk, der er ansat i statens og kommunens tjeneste, folk, der altså ikke på nogen måde er afhængige af daglønnen, foruden folk fra de såkaldte liberale erhverv samt direktører og den slags er uforholdsmæssig stærkt repræsenteret, er lønarbejdere uforholdsmæssig dårligt repræsenteret. Det er rent økonomiske årsager, der ligger til grund for dette, og det er udemokratisk.

Justitsministeren siger, at han kan ikke tage stilling til de af mig bebudede ændringsforslag, før han kender formen for dem. Ja, men det skal såmænd ikke være nogen hemmelighed, at det, jeg — hvis jeg selv skal tage stilling til det, hvis der ikke bliver forhandlet med mig om det — kunne tænke mig at stille som ændringsforslag, det er,

at der tillægges nævninger 24 kr. for hver dag, de i anledning af et nævningeting holdes borte fra hjemmet, samt at et vidne har krav på en godtgørelse for tidsspilde af 10—12 kr. for indtil 4 timer og derudover et beløb af 6 kr. for hver påbegyndt periode à 2 timer. Jeg kan godt se, at det måske ikke er så nødvendigt at komme med noget ændringsforslag vedrørende diæter for syns- og skønsmand — det sagde jeg forøvrigt også i min første tale, at det var jeg i tvivl om, så det skal jeg lade ligge. Hvad jeg her har nævnt vedrørende nævninger og vidner, det er, hvad jeg vil anse for rimeligt, og nu kender justitsministeren altså den form, jeg kunne tænke at give mine ændringsforslag.

Formanden: Jeg håber, forhandlingen om denne sag kan tilendebringes inden altfor længe af hensyn til de følgende på dagsordenen opførte sager.

Det ærede medlem fru Edel Saunte har ordet for en kort bemærkning.

Edel Saunte: Det ærede medlem hr. Aksel Larsen sagde, at det var økonomiske betæneligheder, der afholdt folk fra at møde som vidner. Det er det ingenlunde. Det, der får folk til at smutte udenom, er, at de ikke vil blandes ind i noget. Nu møder jeg i retten i så uhyre udstrækning og snakker med så mange vidner, og det er praktisk talt aldrig økonomiske betæneligheder, der gør sig gældende. Det er derimod altid dette: vi vil ikke blandes ind i noget . . . vi har ikke lyst . . . vi ved ikke, hvordan vi skal udtrykke os — og meget andet af den slags. Man hører praktisk talt aldrig rent økonomiske betragtninger som undskyldning for, at en mand ikke vil vidne. Det er groet ind, tror jeg, i det danske folk, at det at være vidne er en pligt. Det er ikke noget, som er et økonomisk spørgsmål for de pågældende, men man kvier sig så meget som muligt ved at blive blandet ind i noget, der ikke kommer en ved.

Med hensyn til syns- og skønsmand er det udtrykkeligt fastslået i retsplejeloven, at man her ser bort fra diæter. Retten bestemmer, hvad der skal ydes i honorar, og det er ofte et stort honorar. Men dette honorar har intet at gøre med de takster, der er fastsat i dette lovforslag.

Endelig hvad angår spørgsmålet om, hvem der er nævninger. Når man arbejder med nævningesager, hvad jeg gør i stor udstrækning, har man bestemt ikke fornemmelsen af, at flertallet af nævninger sidder i direktør- eller grossererstillinger og lignende. Derimod har jeg et levende ind-